

MODERNÍ VÝZVY LIDSTVA: CYKLUS PŘEDNÁŠEK

Marta Kolaříková

Od akademického roku 2019/2020 organizuje Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě ve spolupráci s Mendelovým gymnáziem Opava cyklus přednášek s významnými osobnostmi. Přednášky jsou určeny jak studentům Mendelova gymnázia a Slezské univerzity, tak široké veřejnosti. Díky profesionálnímu zapojení studentů Audiovizuální tvorby Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě jsou přednášky s diskuzí přenášeny do on-line prostoru prostřednictvím youtube kanálu (<https://www.youtube.com/@modernivyzylidstva/videos>), který má 1,77 tisíc odběratelů a tisíce zhlédnutí.

V akademickém roce 2022/2023 proběhlo celkem 8 přednášek, některé byly bohužel z důvodu nemoci zrušeny. V textu jsou uvedeny anotace na jednotlivá vystoupení a odkazy na youtube kanál.

20. 9. 2022 Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th.D., SDB: Proč číst Bibli ještě ve 21. století?

Ladislav Heryán (1960, Petřvald) je salesián, biblista, katolický kněz, spisovatel a pedagog. Známy je pro své styky s osobnostmi disentu a populární knihy, například Exotem na této zemi. Anotace: „*Starší část Bible je tvořena prastarými spisy židovského národa, novější část bible tvoří texty, které jsou posvátné pro křesťany a týkají se Ježíšova působení a jeho příslibů. Může tato kniha, která inspirovala nespočetné množství uměleckých a literárních děl, být přínosná i pro člověka, který v Boha nevěří?*“

Odkaz na videonahrávku: <https://www.youtube.com/watch?v=x3l3lw2ssLA>

5. 10. 2022 JUDr. Pavel Rychetský, dr. h. c.: Proč je ústava důležitá?

Pavel Rychetský (1943, Praha) – je český právník, disident a předseda Ústavního soudu České republiky.

Anotace: „*Ústava je ústředním kodexem, ze kterého stát a veškeré jeho orgány a aktivity vychází. Některé země s velikou ústavní tradicí mají svou ústavu „pouze“ nepsanou, přesto však nepochybnitelně respektovanou. Byť ústava České republiky psaná je, stejně jsme v poslední době svědky pokusů o její ohýbání a překrucování ve prospěch individuálních hráčů. Proč je obrana ústavy důležitá?*“

Odkaz na videonahrávku: <https://www.youtube.com/watch?v=a4rUgpQTrjA>

7. 11. 2022 RNDr. Václav Cílek, CSc.: Jak udělat ze světa lepší místo k životu?

Václav Cílek (1955, Brno) je český geolog, esejista, klimatolog a spisovatel. V posledních letech se intenzivně věnuje tématům souvisejícím s proměnami našeho světa.

Anotace: „*Svět je v pohybu a my nevíme, co si s ním i se sebou počít. V besedě*

se pokusíme nějak definovat současná rizika a hledat nikoliv jejich řešení, ale způsob, jak i za náročné situace vést dobrý život.“

Odkaz na videonahrávku: <https://www.youtube.com/watch?v=3ivX38gzFAE>

7. 12. 2022 Mgr. Michael Žantovský: Václav Havel tady a teď

Michael Žantovský (1949, Praha) je bývalý český diplomat, překladatel, psycholog, politik, od září 2015 ředitel Knihovny Václava Havla.

Anotace: „Dotkneme se témat jako moc a bezmoc občanské společnosti, proč je důležité mít prezidenta, nárůst extremismu a populismu, demokracie tváří v tvář válečné liti či politické korektnosti, radosti překladatelského řemesla nebo zda se Václav Havel opravdu setkal s Woodym Allenem.“

Odkaz na videonahrávku: <https://www.youtube.com/watch?v=ytx80uPM6Yk&t=43s>

7. 2. 2023 Boris Bělenkin a organizace Memoriál: Strážci paměti

Boris Bělenkin (1958), ředitel knihovny organizace Memoriál, oceněné Nobelovou cenou míru, v současné době musel opustit Rusko a žije v Evropě.

Anotace: „Vyrovnání se s minulostí je velikým tématem, pohnuté ruské dějiny jsou pro nás stále aktuální, zvláště s ohledem na vyostřenou geopolitickou situaci.“

Odkaz na videonahrávku: <https://www.youtube.com/watch?v=aUhYLSW6ZKc>

14. 3. 2023 Erik Tabery: Svoboda slova v éře dezinformací a role médií

Erik Tabery (1977) je český spisovatel, novinář, šéfredaktor týdeníku Respekt. Je držitelem ceny Ferdinanda Peroutky, ceny Toma Stopparda a Magnesia Litera. Mezi jeho publikace patří například dílo Opuštěná společnost, Vládneme, nerušit či Hledá se prezident.

Anotace: „Svoboda slova je velikým výdobytkem západní civilizace a patří mezi hodnoty, jež stojí za to ochraňovat. Naše společnost se nicméně nyní musí vypořádat s velikým problémem – se systematickým šířením lží jako s jedním z nástrojů hybridní války. Má to být ovšem stát, kdo bude určovat, které informace jsou validní? Nebo to mají být média, kdo mají pravdivě informovat? Vždyť pravdivost výroků není vždy pravoúhle rozlišitelná, a ne každá lež je křišťálově průhledná.“

Odkaz na videonahrávku: https://www.youtube.com/watch?v=_fvd8oqWa-k&t=10s

25. 4. 2023 prof. RNDr. Renata Veselská, Ph.D., M.Sc.: Odejít, když nastal čas

RENATA VESELSKÁ (*1968, Boskovice) je profesorka Ústavu lékařské etiky a Ústavu experimentální biologie Masarykovy univerzity. Profesuru získala v oboru Molekulární biologie a genetiku na MU, obor Bioethics vystudovala v USA včetně dalšího specializačního vzdělání. Na Masarykově univerzitě přednáší předměty zaměřené na bioetiku, buněčnou a molekulární biologii a současně zde působí jako předsedkyně Etické komise pro výzkum MU. V roce 2022 byla jmenována jako vůbec první zástupce ČR členkou European Group on Ethics in Science and New Technologies (EGE).

Anotace: „Téma umírání a smrti se po dlouhém období tabuizace vrací do našich úvah i do našich životů. Co můžeme považovat za dobrou smrt? Smíme si o konci svého života

rozhodovat sami? Je v pořádku odmítnout léčbu, která už ve skutečnosti není léčbou? Dá se zajistit důstojný odchod ze světa? A jaká má být role lékařů? Jde o závažná etická dilemata, která s sebou přináší moderní medicína a s nimiž bude neodvratně konfrontován každý z nás – proto nikdy není příliš brzy na hledání odpovědí...”

Odkaz na videonahrávku: <https://www.youtube.com/watch?v=RBzbMUsGFL8&t=1s>

22. 5. 2023 prof. MUDr. Jiří Horáček, Ph.D., FCMA: Teorie vědomí a současná společnost

Jiří Horáček (1966) je český lékař, psychiatr. V současné době je přednostou Kliniky psychiatrie a lékařské psychologie 3. LF UK a vedoucím Centra pokročilých studií mozku a vědomí NUDZ. Profesně se ve velké míře věnuje možnostem uplatnění psychedelik v klinické medicíně.

Anotace: „Otázka vztahu mezi vědomím a mozkem je doposud otevřená a představuje zásadní výzvu současné neurovědy. Její řešení by umožnilo nejen porozumět tomu, jak je konstruována a strukturována vědomá skutečnost a jaká je povaha reality, ale rovněž by bylo lépe zřejmé, jakými mechanismy dochází k rozvoji duševní nemoci. Na rovině celospolečenské pak teorie vzniku vědomé skutečnosti může přispět k pochopení a řešení negativních jevů jako jsou konspirační teorie apod.“

Odkaz na videonahrávku: https://www.youtube.com/watch?v=x9f75_eBFSA

Autor

Mgr. Marta Kolaříková, Ph.D.
proděkanka pro studijní a sociální záležitosti
Slezská univerzita v Opavě
Fakulta veřejných politik v Opavě
Bezručovo nám. 885/14, Opava
marta.kolarikova@fvp.slu.cz